

## TASVIRIY SAN'AT DARSLARINI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INTERFAOL USULLARNI QO'LLASH

***Sherov Dilshod Reyimberganovich***

*Xorazm viloyati Urganch Davlat pedagogika instituti*

*San'atshunoslik kafedrasida katta o'qituvchisi*

*mr.sherdil@mail.ru*

***Jumaniyazova Dinara G'ayrat qizi***

*Urganch Davlat pedagogika instituti*

*Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi talabasi*

*jumaniyazovadinora571@gmail.com*

**Annotatsiya:** Ushbu maqola tasviriy san'at darslarini samaradorligini oshirishda interfaol usullarni qo'llash va ularni dars jarayoniga hamda talabalarni bilim olishi uchun ta'siri haqida ma'lumotlar berilgan.

**Kalit so'zlar:** tasviriy san'at, interfaol metodlar, interaktiv texnologiyalar, integratsiya, san'at ko'rgazmalari, badiiy loyihalar.

Tasviriy san'at darslarining maqsadini aniq va puxta belgilanishi yaxlit pedagogik faoliyat muvaffaqiyatini ta'minlashga poydevor yaratadi, tasviriy san'at darslarining maqsadi DTS, o'quv rejasi va dasturi, shuningdek, darslik va qo'llanmalar mazmunida o'z ifodasini topgan ma'lum mavzular hamda o'quv fanining o'ziga xos jihatlari, o'quvchilarning yosh, psixologik xususiyatlari, ehtiyoj, qizqishlari, pedagoglarning bilimi, kasb mahorati, ijodiy layoqati pedagogik vaziyatlarni inobatga olish asosida belgilanadi.

Pedagogik faoliyatning maqsadi aniq, puxta, shuningdek, tashqiqlangan bo'lishi maqsadga muvofiqdir. Bu quyidagi holatlarni vujudga keltiradi:

a) shaxsning ma'naviy - axloqiy sifatleri va aqliy salohiyati shunday aniq va ravshan ifodalanadiki, natijada hosil bo'ladigan intellektual - axloqiy sifatlerini talabalarning boshqa xislatlaridan farqlay olish imkoniyati yaratiladi;

b) shaxsning ma'naviy - axloqiy sifatleri va aqliy salohiyatining shakllanadigan darajasini haqqoniy nazorat qilishga yo'naltirilgan aniq usullarning mavjudligi ta'minlanadi;

v) shaxsning sifatlerini aniqlashga yo'naltirilgan nazorat unda hosil bo'lgan aqliy - axloqiy sifatler darajasini belgilabgina qolmay, balki pedagogik faoliyat samaradorligini ham aniqlaydi;

Tasviriy san'at darslarining samaradorligini oshirish uchun qo'llanilishi mumkin bo'lgan ba'zi interaktiv usullar:

1. Tengdoshlarning tanqidi va fikr-mulohazalari: Talabalar bir-birlarining ishi haqida konstruktiv fikr bildirish imkoniyatiga ega bo'lgan tengdoshlarni tanqid qilishni rag'batlantirish. Ushbu interaktiv almashinuv talabalarga tanqidiy fiklashni rivojlantirishga, o'z g'oyalarini samarali yetkazishni o'rganishga va turli nuqtai nazardan tushunchalarga ega bo'lishga yordam beradi.

2. Jonli model sessiyalari: Talabalar interaktiv tarzda kuzatishi va jonli modeldan chizmachilik qilishi mumkin bo'lgan jonli model seanslarini tashkil qiling. Ushbu

амалий таъриба уларнинг нисбатлар ва бadiiy ifodalar haqidagi tushunchalarini oshirishi mumkin.

3. Badiiy namoyishlar va mahorat darslari: Auditoriyada namoyish va mahorat darslarini o'tkazish uchun professional rassomlarni taklif qiling. Ushbu interfaol ta'lim formati talabalarga badiiy jarayon bilan bevosita shug'ullanish, savollar berish va tajribali amaliyotchilardan amaliy tushunchalar olish imkonini beradi.

4. Vizual hikoya qilish loyihalari: Talabalardan o'z asarlari orqali yaxlit hikoyalar yaratishni talab qiluvchi vizual hikoya loyihalarini birlashtiring. Ushbu interfaol yondashuv talabalarga hikoya qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi va ularni vizual elementlar orqali ma'noni yetkazish haqida tanqidiy fikrlashga undaydi.

5. Interaktiv texnologiyalar integratsiyasi: Raqamli san'at vositalari, virtual reallik simulyatsiyalari yoki interaktiv multimedia qurilmalari kabi interaktiv texnologiyalarni o'z ichiga oling. Ushbu vositalarni o'rganish orqali talabalar yangi vositalar va texnikalar bilan tajriba o'tkazishlari mumkin, bu esa yanada dinamik va qiziqarli o'rganish tajribasiga yordam beradi.

6. Hamkorlikdagi badiiy loyihalar: jamoaviy ish va interaktiv muammolarni hal qilishni talab qiladigan hamkorlikdagi badiiy loyihalarni tayinlang. Hamkorlikda ishlash orqali talabalar samarali muloqot qilishni, murosaga kelishni va yaxlit san'at asarlarini yaratish uchun bir-birlarining kuchli tomonlarini ishga solishni o'rganishlari mumkin.

7. San'at ko'rgazmalari: Talabalarning ishlarini kengroq auditoriyaga taqdim etish uchun sinf ko'rgazmalari yoki vitrinalar tashkil qiling. Bu talabalarga tomoshabinlar bilan muloqot qilish, fikr-mulohazalarni olish va ijodiy hamjamiyat bilan tanishish uchun interaktiv platformani taqdim etadi.

**Xulosa:** Ushbu interfaol usullarni qo'llash orqali tasviriy san'at darslari yanada dinamik va jozibador bo'lib, talabalar uchun hamkorlik va chuqur o'rganish muhitini yaratishi mumkin.

#### Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayev N. San'at tarixi 2-jildlik, 2/1 tom. Toshkent 2001.
2. Abdirasilov S.F. Tasviriy san'at metodikasi. Toshkent «Ilm-Ziyo», 2006.
3. Abdirasilov S.F., Tolipov N.X. Tasviriy san'at o'qitish metodikasi. Toshkent «Aloqachi», 2007.
4. Boymetov B.B., Abdirasilov S.F. Chizmatasvir. Toshkent «G'afur G'ulom», 2004.
5. Nabiyev M.N. Rangshunoslik. Toshkent «O'qituvchi», 1995